

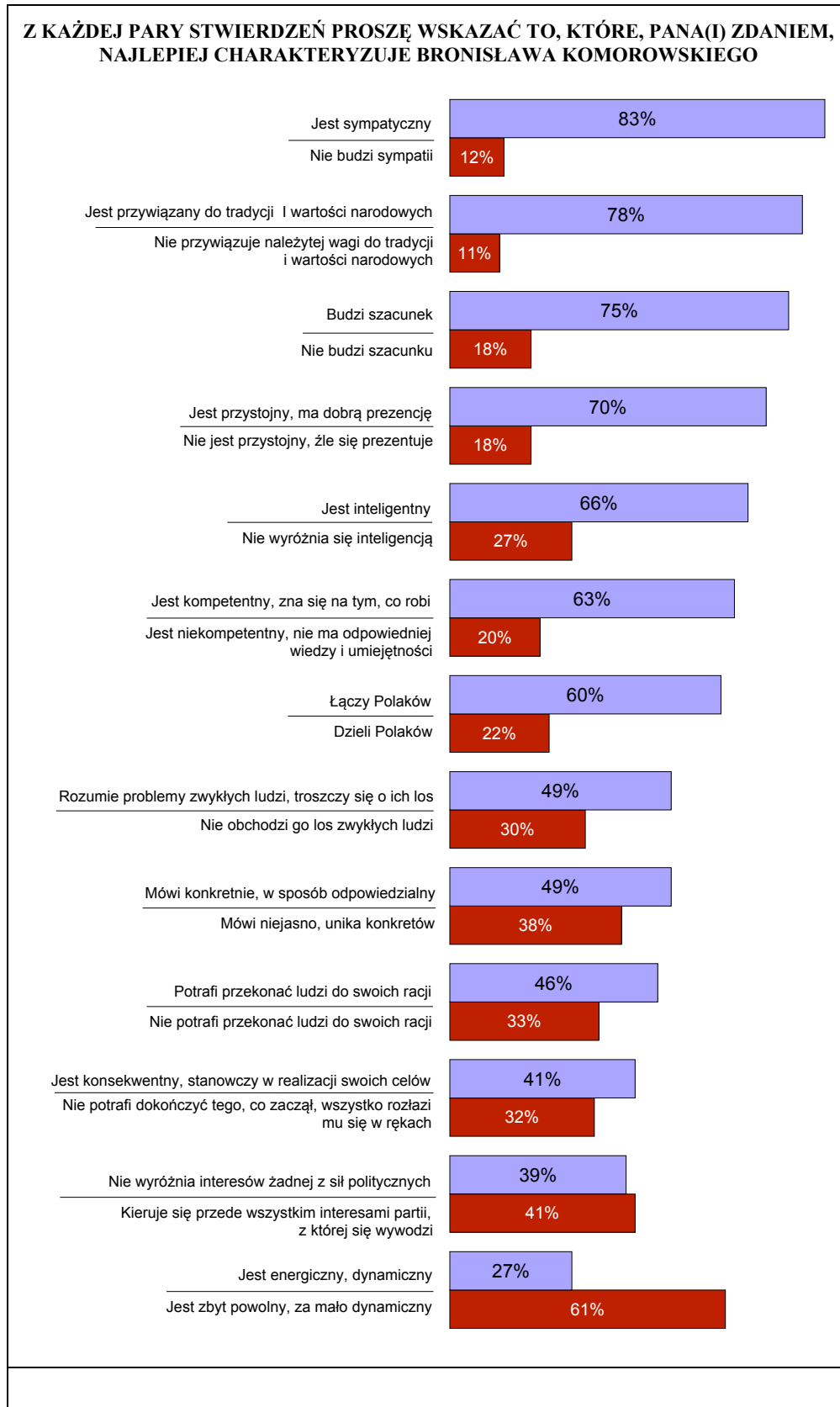
BS/66/2013

**SPOŁECZNY WIZERUNEK PREZYDENTA
BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO**

Znak jakości przyznany CBOS przez Organizację Firm Badania Opinii i Rynku 11 stycznia 2013 roku

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Żurawia 4a, 00-503 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

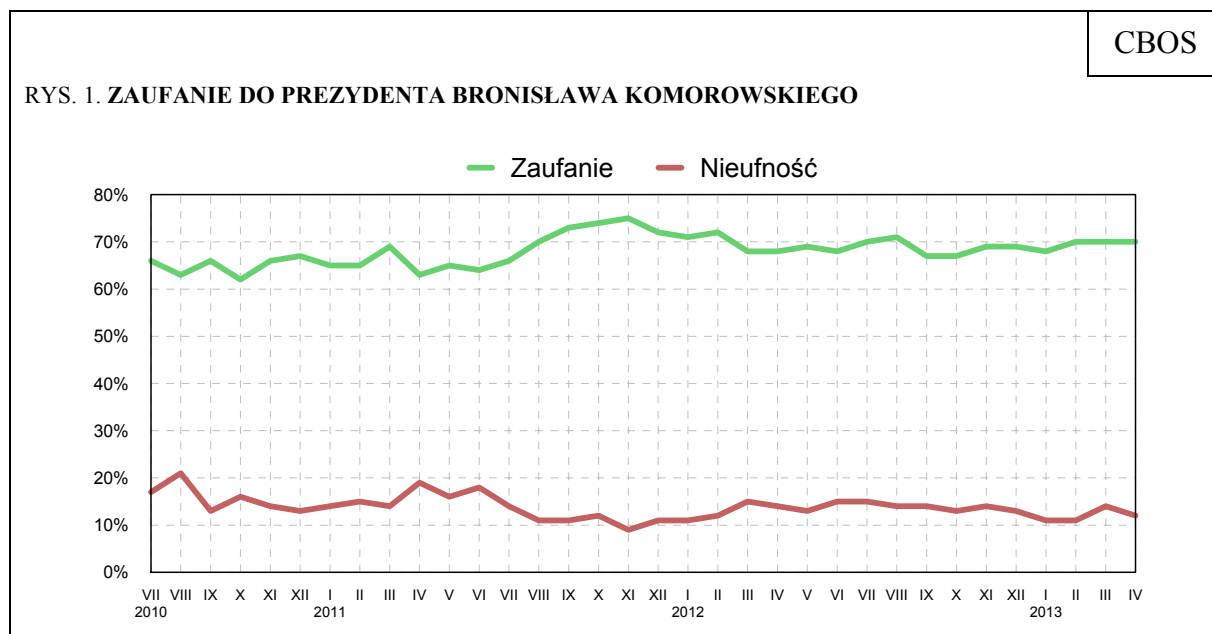

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominęto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”

Niedawno minęła połowa kadencji prezydenta Bronisława Komorowskiego. Półmetek działalności to, jak się wydaje, wystarczający okres, by opinia publiczna mogła wyrobić sobie zdanie na temat jakości tej prezydentury, jej charakteru i specyficznych rysów, a także poznać słabe i mocne strony prezydenta jako polityka i osoby publicznej. Podobnie jak w przypadku prezydentów sprawujących ten urząd w przeszłości, zapytaliśmy badanych o ocenę Bronisława Komorowskiego, prosiłiśmy ich też, by wypowiedzieli się na temat stylu jego pracy i działalności jako głowy państwa¹.

Polacy z akceptacją odnoszą się do sposobu sprawowania urzędu prezydenta przez Bronisława Komorowskiego. Jego działalność pozytywnie ocenia ponad dwie trzecie badanych (68%)² i pod tym względem urząd prezydencki zdecydowanie wyróżnia się na tle pozostałych instytucji politycznych, takich jak rząd czy parlament.

Od początku kadencji prezydent Bronisław Komorowski cieszy się także dużym i wciąż niesłabnącym zaufaniem Polaków. Po z górą dwuipółletnim okresie sprawowania urzędu jego oceny kształtują się nawet na nieco wyższym poziomie niż w pierwszym powyborczym okresie.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (275) przeprowadzono w dniach 4–10 kwietnia 2013 roku na liczącej 1150 osób reprezentatywnej próbie losowej dorosłych mieszkańców Polski.

² Zob. komunikat CBOS „Opinie o działalności parlamentu i prezydenta”, maj 2013 (oprac. M. Feliksiak).

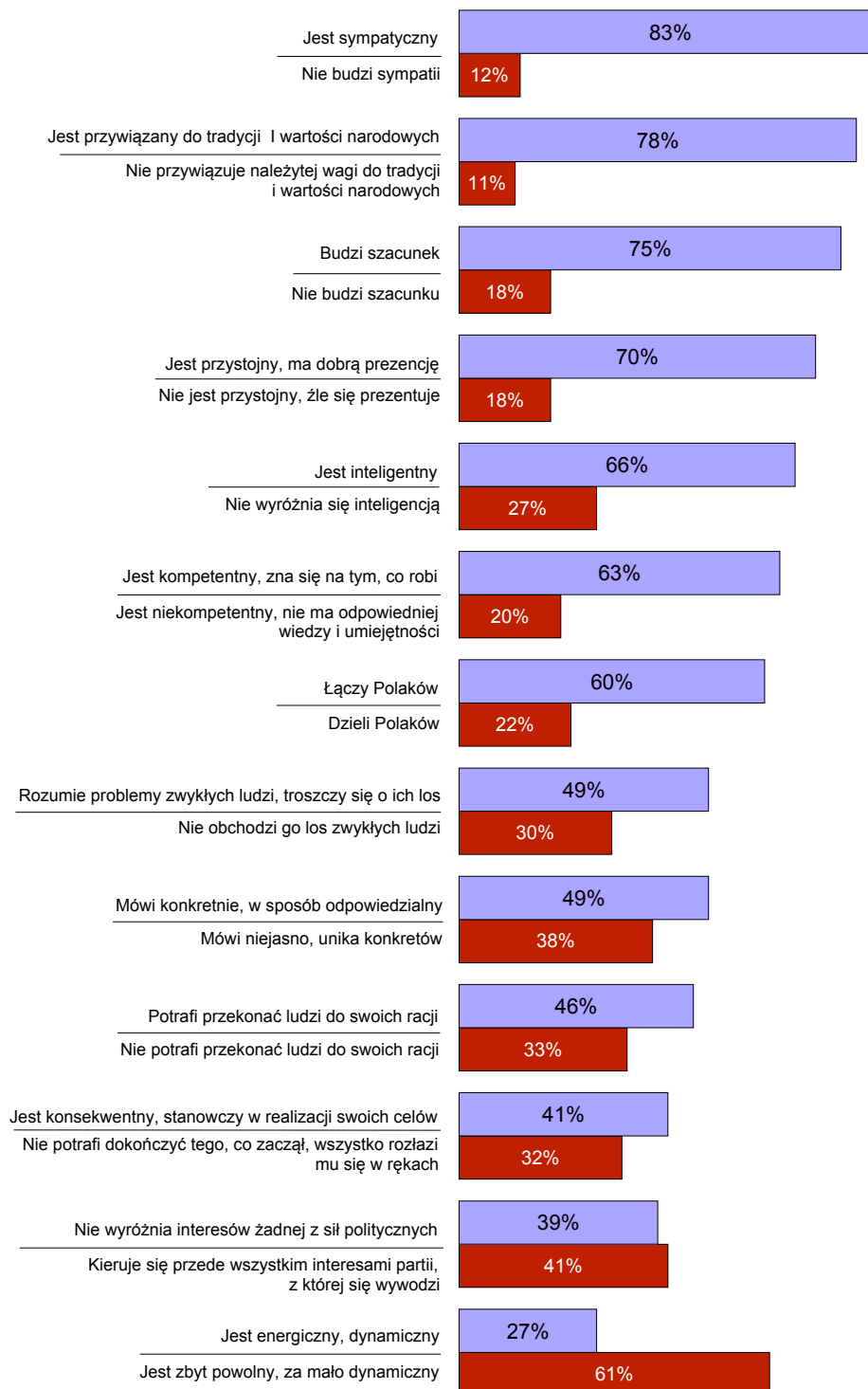
Wysoki i stabilny poziom zaufania do prezydenta sprawia, że już od dłuższego czasu jest on nie tylko najlepiej ocenianym politykiem w kraju, ale także pod względem pozytywnych ocen zdecydowanie wyprzedza wszystkie inne osoby aktywne na polskiej scenie politycznej.

Spółeczny wizerunek prezydenta Bronisława Komorowskiego skonstruowany został na podstawie zestawu 13 par przeciwstawnych stwierdzeń, opisujących m.in. jego cechy fizyczne, walory intelektualne, cechy temperamentalne, umiejętności komunikacyjne i perswazyjne. Zadaniem respondentów było wskazanie tych stwierdzeń, które – według nich – dobrze charakteryzują Bronisława Komorowskiego. Udzielając odpowiedzi respondenci dysponowali także możliwością zakwestionowania adekwatności cech opisanych w każdej z par stwierdzeń do charakterystyki prezydenta.

W świetle ocen badanych prezydent jawi się przede wszystkim jako osoba wzbudzająca sympatię. Aż 83% ankietowanych uważa Bronisława Komorowskiego za człowieka sympatycznego, a tylko co ósmy (12%) nie podziela tej opinii. Jednocześnie zdecydowana większość respondentów przypisuje Bronisławowi Komorowskiemu cechy związane z powagą i godnością piastowanego urzędu. Zdaniem 78% ankietowanych, Bronisława Komorowskiego charakteryzuje silne przywiązanie do tradycji i wartości narodowych. Jednocześnie według opinii trzech czwartych badanych (75%) jest on osobą godną szacunku.

Wysoko oceniane są intelektualne oraz fizyczne przymioty prezydenta. Zdaniem 70% ankietowanych prezydent Bronisław Komorowski ma dobrą prezencję, jest przystojny, przeciwną opinię wyraża tylko niespełna jedna piąta (18%). Większość badanych (66%) uważa też, że Bronisław Komorowski odznacza się inteligencją, w mniejszości pozostają osoby odmawiające mu szczególnych walorów intelektualnych (27%). Na zbliżonym poziomie kształtują się ogólne oceny kompetencji Bronisława Komorowskiego, jego wiedzy i umiejętności potrzebnych do sprawowania urzędu. Dla prawie dwóch trzecich respondentów (63%) prezydent jest właściwym człowiekiem na właściwym miejscu, jedna piąta zaś (20%) zarzuca mu brak odpowiedniej wiedzy i umiejętności koniecznych do piastowania tego urzędu. W równie dużym stopniu doceniany jest koncyliacyjny, ponadpartyjny styl sprawowania przez niego najwyższego urzędu w państwie. Trzy piąte badanych (60%) ocenia, że Bronisław Komorowski jako prezydent stara się łączyć Polaków, a tylko nieco ponad jedna piąta (22%) uważa, że tak nie jest i twierdzi, że działania prezydenta dzielą Polaków i wpisują się w toczące się właśnie i podziały polityczne.

RYS. 2. Z KAŻDEJ PARY STWIERDZEŃ PROSZĘ WSKAZAĆ TO, KTÓRE, PANA(I) ZDANIEM, NAJLEPIEJ CHARAKTERYZUJE BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO

Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”

W pozostałych aspektach społeczny portret Bronisława Komorowskiego nie wygląda już tak bardzo korzystnie, choć i tu na ogół przeważają opinie pozytywne.

Dość wysoko oceniana jest społeczna wrażliwość Bronisława Komorowskiego. Prawie połowa badanych (49%) uważa, że prezydentowi nieobce są problemy zwykłych obywateli, a jego działaniom przyświeca troska o ich los. Trzeba przy tym zaznaczyć, że jest to jeden z najbardziej newralgicznych wymiarów ocen przedstawicieli klasy politycznej i w tym aspekcie dość trudno o przychylny osąd badanych. Często przypisywaną politykom alienację władzy, obojętność i brak zainteresowania problemami przeciętnych obywateli zarzuca prezydentowi niespełna jedna trzecia ankietowanych (30%).

Więcej kontrowersji budzą cechy składające się na wizerunek prezydenta jako lidera politycznego, w tym warunkujące jego polityczną skuteczność zdolności komunikacyjne i perswazyjne oraz konsekwencja i stanowczość w realizacji założonych celów. Niemniej i tu w charakterystyce Bronisława Komorowskiego opinie pozytywne przeważają nad negatywnymi. Prawie połowa badanych (49%) docenia umiejętności komunikacyjne Bronisława Komorowskiego i uważa, że prezydent mówi konkretnie i w sposób odpowiedzialny. Relatywnie dużo osób (38%) uznaje jednak jego wypowiedzi za niezbyt klarowne i pozbawione konkretów. Zdaniem prawie połowy ankietowanych (46%) Bronisław Komorowski ma dar perswazji i potrafi skutecznie przekonywać ludzi do swoich racji, ale jednocześnie spora grupa (33%) negatywnie ocenia zdolności perswazyjne głowy państwa. Konsekwencję i stanowczość w realizacji celów przypisuje prezydentowi dwie piąte badanych (41%), co trzeci zaś (32%) uważa, że jego działania cechuje brak konsekwencji i jest on zbyt mało skuteczny w realizacji swych planów i zamierzeń.

Niemal dokładnie podzielone są natomiast opinie w kwestii politycznej bezstronności głowy państwa. Prawie tyle samo respondentów jest zdania, że jako prezydent Bronisław Komorowski nie wyróżnia interesów żadnej z sił politycznych (39%), co twierdzi, że faworyzuje i działa na rzecz interesów partii, z której się wywodzi (41%).

Jedyną wadą prezydenta Bronisława Komorowskiego dostrzeganą przez większość badanych jest brak dynamizmu i zbytnia opieszałość w działaniu. Cechę tę przypisuje mu aż trzy piąte ankietowanych (61%), w mniejszości zaś są ci, którzy postrzegają urzędującego prezydenta jako osobę energiczną i dynamiczną (27%).

SPÓŁECZNO-DEMOGRAFICZNE ZRÓŻNICOWANIA W POSTRZEGANIU
PREZYDENTA BRONISŁAWA KOMOROWSKIEGO

Oceny poszczególnych cech wizerunku prezydenta Bronisława Komorowskiego posłużyły nam do skonstruowania ogólnej skali akceptacji i dezaprobaty jego osoby³. Rozkład wyników na tej skali oraz średnia ocen (+3,84) wskazują na dużą przewagę ocen pozytywnych nad negatywnymi. Ogólnie rzecz biorąc, prawie trzy czwarte badanych (71%) ma do prezydenta Bronisława Komorowskiego nastawienie pozytywne (dodatnie cechy opisu przeważają nad ujemnymi), w tym ponad dwie piąte (45%) częściej dostrzega jego zalety niż wady. W opinii tylko co czwartego respondenta (25%) w jego portrecie cechy negatywne przeważają nad pozytywnymi.

Tabela 1

Oceny na skali dezaprobaty–aprobaty (w przedziałach)	Odsetki ankietowanych
Silna dezaprobata (-13 do -7)	10
Umiarkowana dezaprobata (-6 do -1)	15
Ocena neutralna (0)	4
Umiarkowana aprobata (+1 do +6)	26
Silna aprobata (+7 do +13)	45

Średnia	3,84
Odchylenie standardowe	6,96

Aprobata osoby prezydenta przeważa we wszystkich grupach wyróżnionych ze względu na cechy położenia społeczno-demograficznego oraz status zawodowy badanych. Obserwowane zależności między tymi cechami a stosunkiem do prezydenta nie są zbyt duże i na ogół nie mają też charakteru liniowego.

Pozytywnym ocenom Bronisława Komorowskiego sprzyja raczej starszy wiek – stosunkowo najlepiej odbierany jest przez najstarszych badanych, czyli osoby mające 65 lat i więcej (średnia ocen +5,50). Z trochę większą niż przeciętnie aprobatą spotyka się ponadto wśród mieszkańców małych i średnich miast (odpowiednio: 4,19 i 4,18), osób z wykształceniem podstawowym (4,51) i zasadniczym zawodowym (4,11). Dobre oceny prezydenta najczęściej idą w parze z pozytywną oceną własnej sytuacji materialnej (5,58),

³ Skala została utworzona przez zsumowanie wskazań na poszczególne cechy opisu. Wskazanie negatywnej cechy wartościowane było jako -1, brak opinii jako 0, wybór pozytywnej cechy jako +1. Wartości skali zawierały się w przedziale od -13 (minimalna wartość oznaczająca, że respondent dokonał wyboru samych negatywnych cech obrazu) do +13 (maksymalna wartość oznaczająca wybór samych pozytywnych cech).

ale jednocześnie osoby źle sytuowane okazują się mniej krytyczne i bardziej mu przychylnie niż badani oceniający swoje położenie materialne jako średnie. W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najbardziej przychylni Bronisławowi Komorowskiemu są prowadzący samodzielnie działalność gospodarczą poza rolnictwem (4,76) oraz rolnicy (4,30), a spośród biernych zawodowo – emeryci (5,68), gospodynie domowe (4,98) i bezrobotni (4,29).

Z kolei wyraźnie gorzej niż inni odbierają prezydenta Bronisława Komorowskiego ludzie młodzi, zwłaszcza najmłodszy badani (od 18 do 24 roku życia – w ich przypadku średnia ocen wynosi 2,29). Słabsze niż przeciętnie notowania Bronisław Komorowski ma również wśród mieszkańców największych aglomeracji (3,10), osób z wykształceniem średnim (3,17), oceniających swoje warunki materialne jako przeciętne – ani dobre, ani złe (2,81). W grupach społeczno-zawodowych stosunkowo najbardziej krytyczni w jego ocenie są uczniowie i studenci (1,98), pracownicy usług (1,99) oraz średni personel i technicy (2,18). Najniższa aprobatą osoby prezydenta jest jednak wśród respondentów głęboko religijnych, uczestniczących w praktykach religijnych kilka razy w tygodniu. Średnia ocen wynosi tu zaledwie 1,19.

Stosunek do osoby prezydenta w znacznie większym stopniu niż cechy społeczno-demograficzne badanych różnicują ich poglądy polityczne, a zwłaszcza preferencje i sympatie partyjne.

Tabela 2

Oceny na skali dezaprobaty–aprobaty (w przedziałach)	Deklarowane poglądy polityczne		
	lewicowe	centrowe	prawicowe
	w procentach		
Silna dezaprobata (-13 do -7)	5	11	17
Umiarkowana dezaprobata (-6 do -1)	15	13	15
Ocena neutralna (0)	3	3	3
Umiarkowana aprobata (+1 do +6)	26	26	22
Silna aprobata (+7 do +13)	51	47	43
Średnia	5,13	4,23	2,80
Odchylenie standardowe	5,94	7,02	7,75

Prezydent ma najlepsze notowania wśród badanych o przekonaniach lewicowych. Trochę mniej przychylnie są mu osoby deklarujące centrowe poglądy polityczne, zdecydowanie najmniej – respondenci o prawicowej orientacji. Jednak i oni wyraźnie częściej dostrzegają zalety niż wady urzędującego prezydenta.

Spółeczny wizerunek Bronisława Komorowskiego najbardziej różnicują sympatie partyjne badanych. Zdecydowanie najlepiej odbierany jest on przez zwolenników PO. Aprobata urzędującego prezydenta jest tu powszechna – aż 97% sympatyków partii, z której wywodzi się Bronisław Komorowski, częściej akcentuje jego pozytywne cechy, niż dostrzega wady, przy czym w przypadku zdecydowanej większości z nich (78%) można mówić o bardzo pozytywnym nastawieniu do głowy państwa.

Wyraźnie przychylny Bronisławowi Komorowskiemu jest również zadeklarowany elektorat SLD. Jego oceny nie są wprawdzie aż tak jednoznacznie pozytywne jak w przypadku zwolenników PO, jednak, co znaczące, jego społeczny odbiór jest tu wyraźnie lepszy niż przeciętnie – w skali ogółu społeczeństwa. Zdecydowanie najbardziej krytyczni wobec urzędującego prezydenta są zwolennicy PiS. Jednak nawet wśród nich przeważają osoby częściej dostrzegające jego zalety niż wady. Nieco ponad połowa z nich (53%) częściej akcentuje pozytywne niż negatywne cechy następcy Lecha Kaczyńskiego, natomiast ponad dwóm piątym (44%) urzędujący prezydent jawi się w niekorzystnym świetle.

Tabela 3

Oceny na skali dezaprobaty–aprobaty (w przedziałach)	Potencjalne elektoraty partii politycznych		
	PO (N=165)	PiS (N=152)	SLD (N=54)
	w procentach		
Silna dezaprobata (-13 do -7)	0	21	5
Umiarkowana dezaprobata (-6 do -1)	2	23	15
Ocena neutralna (0)	1	3	2
Umiarkowana aprobata (+1 do +6)	19	23	31
Silna aprobata (+7 do +13)	78	30	47
Średnia	8,71	1,03	5,07
Odchylenie standardowe	3,94	7,66	5,99

Zwolennicy PO niemal powszechnie cenią prezydenta Bronisława Komorowskiego za przywiązanie do wartości narodowych, postrzegają go jako człowieka sympatycznego i jednocześnie budzącego szacunek w społeczeństwie. W ogromnej większości doceniają także jego kompetencje oraz umiejętność łagodzenia waśni i jednoczenia Polaków. Wysoko oceniane są przez nich zarówno walory intelektualne, jak i prezencja Bronisława Komorowskiego, a w jeszcze większym stopniu jego wrażliwość społeczna – rozumienie problemów zwykłych ludzi i troska o ich los. Więcej wątpliwości wśród wyborców PO budzą cechy prezydenta, które są szczególnie istotne z punktu widzenia politycznej skuteczności, a więc zdolności komunikacyjne i perswazyjne oraz jego konsekwencja i stanowczość

w realizacji założonych celów. Niemniej jednak i w tych aspektach zdecydowana większość sympatyków PO wystawia prezydentowi noty pozytywne. Na podobnym poziomie kształtują się oceny politycznej bezstronności Bronisława Komorowskiego – prawie trzy czwarte zwolenników PO jest zdania, że prezydent nie wyróżnia żadnej z sił funkcjonujących na scenie politycznej, a tylko niespełna jedna piąta uważa, iż nie pełni on roli bezstronnego arbitra i w swych działaniach oraz decyzjach kieruje się przede wszystkim interesami partii, z której się wywodzi. Zwolennicy PO w jednym tylko wymiarze pozostają wyraźnie krytyczni wobec osoby prezydenta – podobnie jak ogół społeczeństwa, większość z nich zarzuca mu brak dynamizmu i nadmierną powolność działań.

Oceny sympatyków dwóch pozostałych partii, których liczebność w próbie pozwala na analizy, a więc reprezentującego lewą stronę sceny politycznej SLD oraz głównej partii prawicowej opozycji – PiS, nie są już tak dobre jak opinie elektoratu PO. Jednak o wyraźnie nasilonym krytycyzmie w stosunku do Bronisława Komorowskiego można mówić jedynie w przypadku zwolenników PiS. Natomiast sympatycy SLD mają na ogół bardzo pozytywny i w wielu aspektach lepszy niż przeciętnie obraz Bronisława Komorowskiego i jego prezydentury.

Wyborcy SLD bardzo wysoko oceniają – wyżej niż ogół Polaków – przywiązanie prezydenta Bronisława Komorowskiego do tradycji i poszanowania wartości narodowych, a także zdolność budzenia sympatii i szacunku w społeczeństwie oraz kompetencje i działania promujące ogólnonarodowe porozumienie. Nie aż tak dobrze jak w elektoracie PO, ale znacznie lepiej niż wśród ogółu społeczeństwa wypadają ich oceny społecznej wrażliwości prezydenta Komorowskiego, a przede wszystkim jego politycznej bezstronności – równego traktowania wszystkich aktywnych na scenie politycznej ugrupowań i sił politycznych. Bardziej krytycznie zwolennicy SLD oceniają umiejętności komunikacyjne i perswazyjne prezydenta – zawartość merytoryczną, klarowność jego wypowiedzi oraz umiejętność przekonywania innych do swoich racji, a także jego konsekwencję i determinację w działaniu. Niemniej jednak i w tych aspektach wyraźnie więcej zwolenników SLD wystawia prezydentowi noty pozytywne niż negatywne. Jediną cechą, która zdecydowanie i ponadprzeciętnie często razi wyborców SLD, jest zbyt mały dynamizm, opieszałość w działaniu obecnego prezydenta. W tym aspekcie ich oceny są nawet bardziej surowe niż oceny stosunkowo najmniej przychylnych Bronisławowi Komorowskiemu zwolenników PiS.

Tabela 4

Z każdej pary stwierdzeń proszę wskazać to, które, Pana(i) zdaniem, najlepiej charakteryzuje Bronisława Komorowskiego	Elektoraty partii politycznych			Ogół badanych
	PO	PiS	SLD	
	w procentach			
Jest sympatyczny	97	77	91	83
Nie budzi sympatii	3	21	9	12
Jest przywiązany do tradycji i wartości narodowych	97	71	91	78
Nie przywiązuje należytej wagi do tradycji i wartości narodowych	2	26	6	11
Budzi szacunek	97	65	86	75
Nie budzi szacunku	3	28	11	18
Jest przystojny, ma dobrą prezencję	79	66	77	70
Nie jest przystojny, źle się prezentuje	12	25	14	18
Jest inteligentny	80	59	66	66
Nie wyróżnia się inteligencją	14	34	29	27
Jest kompetentny, zna się na tym, co robi	91	49	72	63
Jest niekompetentny, nie ma odpowiedniej wiedzy i umiejętności	4	39	18	20
Łączy Polaków	91	46	68	60
Dzieli Polaków	5	38	20	22
Rozumie problemy zwykłych ludzi, troszczy się o ich los	83	40	56	49
Nie obchodzi go los zwykłych ludzi	7	43	25	30
Mówi konkretnie, w sposób odpowiedzialny	76	40	54	49
Mówi niejasno, unika konkretów	17	54	37	38
Potrafi przekonać ludzi do swoich racji	72	39	51	46
Nie potrafi przekonać ludzi do swoich racji	17	41	32	33
Jest konsekwentny, stanowczy w realizacji swoich celów	70	27	50	41
Nie potrafi dokończyć tego, co zaczął, wszystko rozłazi mu się w rękach	13	49	31	32
Nie wyróżnia interesów żadnej z sił politycznych	72	22	61	39
Kieruje się przede wszystkim interesami partii, z której się wywodzi	17	62	34	41
Jest energiczny, dynamiczny	35	28	20	27
Jest zbyt powolny, za mało dynamiczny	53	62	72	61

Średnia ocen na skali dezaprobaty–aprobaty	8,71	1,03	5,07	3,84
Odchylenie standardowe	3,94	7,66	5,99	6,96
Odpowiedzi uszeregowano według malejącego odsetka wskazań pozytywnych. Pominięto odpowiedzi „ani taki, ani taki” i „trudno powiedzieć”. W analizie uwzględniono elektoraty tych partii politycznych, których reprezentacja w badaniu była wystarczająco duża				

Zwolennicy PiS, podobnie jak politycy tej partii, odnoszą się do prezydenta Bronisława Komorowskiego w dużej mierze krytycznie. Jeśli chodzi o jego atuty, to w większości zgadzają się co do tego, że jest sympatyczny, budzi szacunek, ma dobrą prezencję i jest inteligentny. Prawie trzy czwarte zwolenników PiS uważa także, iż prezydent jest przywiązany do tradycji i wartości narodowych. Inne pozytywne cechy nie są

przez nich dostrzegane już tak powszechnie. Spore wątpliwości sympatyków PiS budzi to, czy Bronisław Komorowski jest osobą kompetentną na tym stanowisku i czy stara się łączyć czy też raczej dzieli Polaków, jednak większa część także w tych aspektach charakteryzuje prezydenta pozytywnie. Zwolennicy PiS mają podzielone opinie na temat tego, czy Bronisław Komorowski wykazuje się społeczną empatią i rozumie problemy zwykłych ludzi czy też ich los go nie obchodzi. Niejednoznaczna jest także ich opinia co do jego daru perswazji i umiejętności przekonywania do swoich racji. Negatywnie już jest oceniana zawartość merytoryczna jego wypowiedzi – większość zwolenników PiS jest zdania, że prezydent „mówi niejasno i unika konkretów”. Negatywy przeważają także w ocenie jego konsekwencji w działaniu – prawie połowa sympatyków partii Jarosława Kaczyńskiego uważa, że prezydent nie jest konsekwentny i nie potrafi dokończyć tego, co zaczął. Jednocześnie krytycznie oceniana jest bezstronność prezydenta – większość wyborców PiS sądzi, że w swoim działaniu kieruje się on przede wszystkim interesami partii, z której się wywodzi. Równie krytyczne są opinie na temat jego energii i dynamizmu w działaniu.

Bronisław Komorowski jest politykiem cieszącym się obecnie zdecydowanie największym zaufaniem Polaków. Tak dobre oceny związane są niewątpliwie ze sposobem sprawowania przez niego najwyższego urzędu w państwie. Styl jego prezydentury sprawia, że Bronisław Komorowski jest – co dość rzadkie w tej sferze – politykiem lubianym. Niemal powszechnie jest uznawany za osobę sympatyczną i budzącą szacunek. Polacy uważają, że ważną jego cechą jest przywiązanie do tradycji oraz wartości narodowych. Cenią go także za inteligencję, kompetencje, a ponadto doceniają jego stosowną do piastowanego urzędu prezencję. Nieco bardziej krytycznie oceniane są jego zdolności perswazyjne, umiejętność przekonywania oraz zawartość treściowa jego wystąpień. To, że w swojej działalności stara się łączyć, a nie dzielić Polaków, w większej części dostrzegają nawet jego przeciwnicy polityczni, choć jednocześnie nie są skłonni uznać, że w swych działaniach kieruje się zasadą ponadpartyjności swego urzędu i nie faworyzuje swojej macierzystej partii.

Jedynie aktywność prezydenta w różnych dziedzinach jest dla opinii publicznej słabo zauważalna, stąd zapewne krytyczne oceny dynamiki i energii w działaniu.

Pełne porównanie obecnego prezydenta z jego poprzednikami, z racji nieco innych badanych cech, nie jest możliwe. Biorąc jednak pod uwagę tylko zbieżne w ich charakterystykach cechy, można powiedzieć, że Bronisław Komorowski oceniany jest przez Polaków lepiej niż Lech Kaczyński podczas sprawowania urzędu prezydenta (badanie zrealizowano w lutym 2010)⁴, natomiast nieco gorzej niż Aleksander Kwaśniewski, kiedy piastował ten urząd (badanie przeprowadzono w lutym 1999)⁵.

Opracowała
Agnieszka CYBULSKA

⁴ Por. komunikat CBOS „Społeczny portret prezydenta Lecha Kaczyńskiego w roku wyborczym”, marzec 2010 (oprac. A. Cybulska).

⁵ Zob. komunikat CBOS „Społeczny wizerunek prezydenta Aleksandra Kwaśniewskiego”, luty 1999 (oprac. A. Cybulska).

Tabela 1. Oceny Bronisława Komorowskiego na skali dezaprobaty-aprobaty (od -13 do +13)

		Średnia	Odchylenie standardowe	Liczba osób
Ogółem		3,84	6,96	1107
Płeć	Mężczyźni	3,90	7,04	530
	Kobiety	3,78	6,90	577
Wiek	18-24 lata	2,29	6,84	134
	25-34	2,95	7,07	223
	35-44	3,85	6,95	184
	45-54	4,27	6,52	186
	55-64	3,89	7,41	189
	65 lat i więcej	5,50	6,56	190
Miejsce zamieszkania	Wieś	3,75	7,07	426
	Miasto do 20 tys.	4,19	6,92	167
	20-100 tys.	4,18	6,74	215
	101-500 tys.	3,83	7,01	174
	501 tys. i więcej mieszk.	3,10	7,01	126
Wykształcenie	Podstawowe	4,51	6,93	248
	Zasadnicze zawodowe	4,11	6,97	275
	Średnie	3,17	7,07	371
	Wyższe	3,87	6,77	214
Grupa społ.-zaw. pracujący	Kadra kier., spec. z wyższym wyksz.	3,38	7,09	114
	Średni personel, technicy	2,18	6,95	48
	Pracownicy adm.-biurowi	3,97	6,69	71
	Pracownicy usług	1,99	7,67	64
	Robotnicy wykwalifikowani	3,06	7,11	118
	Robotnicy niewykwalifik.	2,85	7,36	64
	Rolnicy	4,30	7,24	63
	Pracujący na własny rach.	4,76	5,96	42
Bierni zawodowo	Renciści	3,60	6,98	77
	Emeryci	5,68	6,72	214
	Uczniowie i studenci	1,98	7,01	80
	Bezrobotni	4,29	6,38	95
	Gospodynie domowe i inni	4,98	6,07	57
Pracuje w:	inst. państw., publicznej	3,56	6,87	160
	spółce właścicieli prywatnych i państwa	2,49	6,95	85
	sekt. pryw. poza rolnict.	3,09	7,15	252
	prywatnym gosp. rolnym	4,63	6,85	60
Dochody na jedną osobę	Do 500 zł	3,05	7,17	170
	501-750	5,06	6,47	130
	751-1000	3,64	7,26	159
	1001-1500	4,59	6,54	187
	Powyżej 1500 zł	5,36	5,85	194
Ocena własnych war. mater.	Złe	3,08	7,52	185
	Średnie	2,81	7,27	530
	Dobre	5,58	5,85	392
Udział w prakt. religijnych	Kilka razy w tygodniu	1,19	8,09	60
	Raz w tygodniu	3,92	6,96	522
	1-2 razy w miesiącu	4,29	6,74	143
	Kilka razy w roku	4,24	6,80	277
	W ogóle nie uczestniczy	3,34	6,74	106
Poglądy polityczne	Lewica	5,13	5,94	189
	Centrum	4,23	7,02	408
	Prawica	2,80	7,75	262
	Trudno powiedzieć	3,33	6,53	248